

RESTAURAREA ANSAMBLULUI COTROCENI — ARTĂ ȘI MEȘTEȘUG

La 27 martie 1992 a avut loc vernisajul expoziției sus-numite organizate de Muzeul Cotroceni, a cărui activitate este susținută de programe bogate și diverse, conferințe, simpozioane, seri muzeale.

Expoziția a cuprins o prezentare generală, prin imagini foto bine alese, a ansamblului de monumente de la Cotroceni, surprinzând aspecte din dezvoltarea arhitectural-istorică și involuția unora dintre părțile sale componente, precum și o amplă secțiune consacrată soluțiilor de restaurare operate în perioa-

da 1977—1988, pentru a pune în valoare clădiri ale ansamblului, obiecte de artă, spații interioare etc.

Restaurarea a avut în vedere relația dintre elementele care dau coerență imaginii ansamblului. Numeroase fotografii, proiecte, dar mai ales relevee înfățișează procesul însuși al acestei complexe întreprinderi. Expoziția este deschisă, probabil nu întâmplător, anul acesta când se aniversază 100 de ani de la înființarea Comisiunii Naționale a Monumentelor Istorice

din 1892, căreia i se datorează cea mai bună lege în domeniul monumentelor, susținută de ilustre personalități.

Colectivul de restauratori a reușit să pună în valoare palatul Cotroceni, așezându-l în rîndul celor mai frumoase case românești.

Astăzi întregul ansamblu respiră atmosfera de fast din vremea Cantacuzinilor, deschizători de drumuri în arhitectura din Țara Românească.

ELISABETA ANCUȚA-RUȘINARU

ZILELE ARHITECTURII ȘI URBANISMULUI LA CLUJ

În organizarea Centrului cultural francez din Cluj și a regiunii Languedoc-Roussillon din Franța, în intervalul 8—10 aprilie 1992 s-au desfășurat la Cluj «Zilele arhitecturii și urbanismului». Acțiunea gîndită pe mai multe planuri și avînd ca scop dezvoltarea spiritului civic ce trebuie să domine activitatea arhitecților, a fost găzduită de Universitatea Babeș-Bolyai.

Colocviul, care s-a bucurat de o largă participare în rîndurile specialiștilor români și francezi, a debutat prin vernisarea unei expoziții de carte de arhitectură franceză și a expoziției pe tema distrugerilor provocate monumentelor României (expoziție itinerantă a Direcției Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice din București).

Lucrările colocviului s-au desfășurat pe două secțiuni: Urbanism și Tehnici și materiale de lucru în trecut și prezent. Urbaniștii francezi au insistat în special asupra problemelor pe care le ridică în Franța dezvoltarea orașelor și, de asemenea, asupra faptului că sensul urbanismului azi este spre diversitate, reconstrucția orașelor

punînd problema evitării aglomerațiilor și anomaliilor urbane, dar și a protejării patrimoniului arhitectural și istoric. Enumerăm, selectiv, cîteva dintre temele abordate: evoluția doctrinelor și concepțiilor de construire a orașelor și aplicarea acestora în politica urbanistică a Franței în perioada 1945—1975 (Remy Baudouin, istoric-urbanist), în care s-a evidențiat faptul că în prezent urbanismul încearcă spargerea monotoniei marilor ansambluri și descentralizarea marilor orașe, monumentale rămînînd doar clădirile cu caracter public. În aceeași ordine de idei s-a subliniat schimbarea raportului de forțe în relația arhitectură-urbanism (Françoise Very Cottet-Puinel, prof. la Școala de Arhitectură din Greno-

ble) în favoarea urbanismului, care acum este în situația de a dicta dezvoltarea orașelor în mai mare măsură decît fantezia arhitecților.

Urbaniștii români s-au preocupat de metodologia delimitării centrului istoric al unui oraș (Sandu Alexandru — rectorul Institutului de Arhitectură din București, Șerban Popescu Criveanu — consilier DUAT, urbanist, Sanda Voiculescu — șefa catedrei de istoria arhitecturii la Institutul de Arhitectură București); aspectul istoric al urbanismului în București, cu problemele de decodificare pe care le pune caracterul eterogen al spațiului construit (arh. Dana Harhoiu). Abordarea problemei urbanismului azi în România, respectiv în Cluj, a fost făcută de arh. Vasile Mitrea. Marile cartiere noi, lipsite de dotări și care solicită intens zona centrală istorică, dominația cantității construcțiilor în defrimatul calității, avînd ca unul din rezultate «străzile coridor», o pacoste a urbanismului; indicatorul ridicat de demolări; sistemul de urbanism «în macara» practicat în ultimele decenii și care a dus la distrugerea

caracterului ereditar al orașului, la uniformizare; așezarea geografică ce constrânge dezvoltarea orașului — iată câteva din problemele ce se ridică în fața urbanistilor clujeni.

A doua secțiune a lucrărilor colocviului a cuprins lucrări privind: folosirea construcțiilor metalice în arhitectură și gustul pentru detaliu de construcție manifestat la noua generație de arhitecți (Philippe Potie, arhitect, cercetător, istoric); folosirea structurilor lejere (structuri spațiale din bare, cabluri, membrane textile); betonul armat ca «permanență» a construcțiilor ultimului secol. Referindu-se la situația existentă la noi, comunicarea tratând originalitatea structurilor spațiale românești (Mircea Mihăilescu, profesor la Institutul Politehnic din Cluj) a pus în evidență greutățile pe care le-au întâmpinat constructorii români în perioada comunistă, când standardizarea, regulile care încorsetau libertatea de gândire au făcut ca realizările în domeniu să conteze ca tot atâtea disidențe.

O categorie aparte au constituit-o comunicările privind monumentele istorice, integrarea lor în

ansamblul orașelor contemporane: biserica gotică «Sf. Mihail» din Cluj (Viorica Guy-Marica, conf. univ. la Universitatea din Cluj, critic de artă); portalul gotic al catedralei din Alba Iulia și filiera sa europeană (Gheorghe Sebestyen, arhitect); influențele occidentale manifestate în arhitectura moldovenească a secolului al XVI-lea (Mira Dordea, conf. univ. la Institutul de Arhitectură București); amenajarea orașelor franceze din Renaștere până la Revoluția Franceză, timp în care se poate vorbi despre un «urbanism francez» (Philippe Prost, arhitect și cercetător).

Concluziile colocviului româno-francez de arhitectură și urbanism au afirmat, o dată în plus, ideea că sensul modern al urbanismului este contrar orașului megalitic, sfârșitul sec. al XX-lea fiind caracterizat de o schimbare a scării proporțiilor, rezultat al modificării viziunii asupra vieții oamenilor în oraș. Dacă se poate vorbi de similitudini în perioada postbelică în care atât în Franța cât și în România a existat o politică urbanistică ce dorea «fERICIREA pentru toți», rezultatele au fost diferite, ca urmare a calității diferite a construcțiilor. De aseme-

nea, o problemă comună celor două țări este protejarea patrimoniului orașelor, continuu agresat, ceea ce a condus în Franța la dorința de a închide centrele istorice pentru circulația auto. Politica urbanistică trebuie să se facă azi în ideea că orașul e o parte a teritoriului, iar unitatea orașului cu mediul natural trebuie întărită.

Din păcate, în desfășurarea colocviului a fost și un moment neplăcut — vizionarea unei casete video realizată de Prefectura județului Cluj într-un stil patriotard, care a stîrnit zîmbete printre români și nedumerire printre francezi. De menționat că în casetă apare ca fiind o realizare un restaurant deschis într-o clădire monument istoric, ocazie cu care s-a mutilat monumentul.

Colocviul organizat de Centrul cultural francez a fost o reușită, fiind în mod fericit întregit de apariția în revista de cultură clujeană «Tribuna» a unei dezbateri pe tema «Locuirea urbană la sfîrșit de mileniu», precum și a unei traduceri din «Orașul cosmic» a lui Iannis Xenakis.

GEORGETA POP

